

2023

(December)

BOTANY

(Core)

Paper : BOTC1

(Algae, Fungi, Bryophyte and Pteridophyte)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

1. শুন্দি উত্তরটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 6 = 6$

Choose the correct answer :

- (a) নীল-সেউজ শেলাইবোৰ প্ৰকোষ্ঠকেন্দ্ৰীয় / সংকোষ-
কেন্দ্ৰীয় / অকেন্দ্ৰীয় / বহুকেন্দ্ৰীয়।

Blue-green algae are prokaryotes /
eukaryotes / acellular / multicellular.

- (b) বেংছটাৰ বেণুধৰ ফলৰ গিলত / ছাতিত / কাণ্ডত /
ৰাই'মৰফত বেছিডিয়াৰ উৎপত্তি হয়।

In the fruit body of Agaricus, basidia are
produced on the gills / pileus / stipe /
rhizomorph.

(2)

- (c) ইলেটাৰবিলাক দেখা যায় পুংধানীত / স্ত্রীধানীত /
বেণুধৰ ফলত / কোনোটোৱেই নহয়।
Elaters are seen in antheridium /
archegonium / sporogonium / None of
these.
- (d) 'হাৰটিগ নেট' কাৰ দ্বাৰা গঠন কৰা হয় ?
মাইকোৰাইজা/লাইকেন/নগুৰীজী উডিদ/মচবৰ্গৰ উডিদ
'Hartig net' is formed by mycorrhiza /
lichen / gymnosperm / bryophyte.
- (e) গেমা কাপ ক'ত পোৱা যায় ?
বিকচিয়া / মার্কেন্টিয়া / এছ'ছেৰচ / স্ফেগনাম
Gemma cups are found in *Riccia* /
Marchantia / *Anthoceros* / *Sphagnum*.
- (f) লাইক'প'ডিয়াম'ৰ টিলিবিলাক হ'ল ডিক্টিও'ষ্টেলিক /
প্র'ট'ষ্টেলিক / ছ'লেন'ষ্টেলিক / ছাইফ'ন'ষ্টেলিক।
Stele of *Lycopodium* is dictyostelic /
protostelic / solenostelic / siphonostelic.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চৰিটা) : $3 \times 4 = 12$

Write short notes on (any four) :

- (a) কৃষিক্ষেত্ৰত শেলাইৰ ভূমিকা
Role of algae in agriculture
- (b) ভেঁকুৰৰ দৈহিক গঠনৰ পৰিসৰ
Range of thallus structure in fungi

(3)

- (c) লাইকেনৰ অথনেতিক গুৰুত্ব
Economic importance of Lichen
- (d) স্ফেগনামৰ পারিহিতিক গুৰুত্ব
Ecological importance of Sphagnum

- (e) মাছিলিয়াৰ স্প'ৰ'কাপ
Sporocarp of *Marsilea*

3. শেলাইৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীত থকা বঞ্জক পদাৰ্থ আৰু সঞ্চিত
খাদ্যদ্রব্যৰ বিষয়ে লিখা। $6+5=11$

Describe the types of pigments and reserved
food materials in different classes of algae.

অথবা / Or

কাৰাৰ ঘ'বিউল আৰু নিউকিউলৰ গঠন আৰু বিকাশৰ বিষয়ে
লিখা। $5\frac{1}{2} + 5\frac{1}{2} = 11$

Give the structure and development of
globule and nucule in *Chara*.

4. পাকচিনিয়াই বিকল্প পোষক গচ্ছত পাৰ কৰা জীৱনবুৰঞ্জী বৰ্ণনা
কৰা। ঘেঁঁ গচ্ছত হোৱা পাকচিনিয়াৰ বিভিন্ন বেণুস্তৰৰ বিষয়ে
লিখা। $6+5=11$

Describe the part of life cycle of *Puccinia*
on alternate host (secondary host). Write
different spore stages of *Puccinia* on wheat.

(4)

অথবা / Or

ভেঁকুৰৰ অৰ্থনৈতিক গুৰুত্ব সম্পর্কত এখন বচনা লিখা। 11

Write an essay on the economic importance of fungi.

5. ব্ৰায়'ফাইটাৰ সদস্যসমূহৰ বেণুধৰ উত্তিদৰ ক্ৰমবিকাশ সম্পর্কে
লিখা। 10

Write the evolution of the sporophyte in the various members of bryophytes.

অথবা / Or

উপযুক্ত চিত্ৰৰ সহায়ত মাৰ্কেন্টিয়া আৰু এছ'ছেৰচৰ বেণুধৰ
উত্তিদৰ তুলনা কৰা। 3+7=10

With the help of suitable diagrams,
compare the sporophyte of *Marchantia* and
Anthoceros.

6. ঢেকীয়াৰগৰ বেণুৰ বিভিন্নতা আৰু বীজঅভ্যাস গঠনৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ
ওপৰত এখন বচনা লিখা। 10

Write an essay on heterospory and seed-habit in pteridophytes.

অথবা / Or

জনুক্ৰম কি? ইকুইজিটামৰ জীৱনবৃত্তীৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা। 1+9=10

What is alternation of generation? Explain it with the life-history of *Equisetum*.

★ ★ ★